

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2025 / 30

TÜSİAD

8 Eylül 2025

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
AB - ABD
AB – MERCOSUR VE MEKSİKA
AB - ÜRDÜN
AB GENİŞLEME POLİTİKASI
ÇOK YILLI AB BÜTÇESİ
GÜMRÜKLER
SÜPER BİLGİSAYARLAR

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR

AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İftar Ateş – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- Dışışleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Büyükelçi Mehmet Kemal **Bozay**, Kopenhag'da düzenlenen AB Konseyi AB İşleri Bakanları

Gayriresmi Toplantısı'na katıldı. AB üye ülkeleri ile aday ve potansiyel aday ülkelerin AB işlerinden sorumlu Bakanlarının katılımıyla düzenlenen toplantıda, aday ülkelerin üyelik süreçleri ve üyelik öncesi AB'ye entegrasyonları ele alındı.

AB Danimarka Dönem Başkanlığı'nın evsahipliğinde düzenlenen toplantının üye ülkelerin AB bakanlarının katılımıyla düzenlenen bölümünde AB'nin yeni üye ülkelerle genişleyebilmesi için gerekli hazırlıkların yapılmasını amaçlayan AB iç reformları ve aday ve potansiyel aday ülkelerin Kopenhag kriterlerini karşılayabilmesinin önemi ele alındı. Toplantıda paylaşılan görüşlerin, AB Komisyonu'nun 2025 yılının ilerleyen döneminde yayımlaması beklenen "genişlemenin AB açısından sonuçları" konulu değerlendirmeler kapsamında dikkate alınacağı belirtiliyor. Danimarka Dönem Başkanlığı tarafından yayımlanan açıklamada AB genişleme politikası bağlamında hukukun üstünlüğüne bağlı kalınması ve AB değerlerinin güçlendirilmesine büyük önem verildiği; bunun iki somut örneği olarak AB Dönem Başkanlığı'nın AB Konseyi'nde "hukukun üstünlüğü diyalogunu" sürdüreceği ve Macaristan'a yönelik 7. madde prosedürü üzerine çalışmaların devam edeceği belirtildi. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - ABD

- AB Komisyonu [21 Ağustos 2025 tarihli](#) AB-ABD Ortak Bildirisi'nin uygulamaya konulmasını sağlamak amacıyla iki yasal düzenleme tasarısı hazırlayarak AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'na sundu:

- İlk öneri, ABD'den ithal edilen sanayi ürünlerine yönelik gümrük tarifelerinin kaldırılmasını ve

ABD'den ithal edilen deniz ürünleri ve bazı tarım ürünlerine AB'de tercihli pazar erişimi sağlanmasını kapsıyor.

- İkinci öneri ise AB'nin, ABD menşeli ıstakoz ithalatına uyguladığı gümrük tarifesi muafiyetinin, işlenmiş ıstakoz ürünlerini de kapsayacak şekilde genişletilerek, muafiyet süresinin uzatılmasını öngörüyor.

AB Komisyonu'nun önerileri 21 Ağustos tarihli AB-ABD Ortak Açıklamasının ilk bölümünde belirtilen AB tarife indirimlerinin yürürlüğe girmesi için gerekli yasal adımı oluşturuyor. AB'nin tarife indirimlerinin yürürlüğe girebilmesi için Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi'nin iki öneriyi olağan yasama süreci kapsamında ele alarak onaylaması gerekiyor.

AB-ABD Ortak Açıklaması'nın üçüncü bölümüne göre ABD, AB menşeli otomobil ve otomobil parçalarına %15'lik gümrük tarifesi uygulamaya koyuyor. %27,5'ten %15 seviyesine düşürülen tarifeler, AB Komisyonu'nun yasal düzenleme tasarısını sunduğu ayın ilk gününden itibaren (1 Ağustos 2025) yürürlük kazanıyor.

ABD ayrıca, belirli ürün gruplarında AB'ye 1 Eylül'den itibaren sıfır veya sıfıra yakın tarife uygulama taahhüdünde bulunmuştu. Bu kapsamdaki ürünler arasında şişe mantarları, tüm uçak ve uçak parçaları, jenerik ilaçlar ve bileşenleri ile kimyasal öncüller dahil olmak üzere bazı nadir doğal kaynaklar yer alıyor.

[İnternet bağlantısı için](#)

AB – Mercosur ve Meksika

- AB Komisyonu, AB-Mercosur Ortaklık Anlaşması ve güncellenen AB-Meksika Anlaşması'nın imzalanarak sonuçlandırılması yönündeki önerisini AB Konseyi'ne sundu. Söz konusu anlaşmalar AB'nin ticari ilişkilerini çeşitlendirerek güçlendirmesi stratejisinin önemli bileşeni olarak kabul ediliyor.

AB Komisyonu anlaşma yürürlüğe girdikten sonra olası ithalat artışının AB'deki bazı sektörlerle (örneğin tarım) zarar vermesini önlemek amacıyla Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından kabul

edilmesi gereken ve “ikili güvenceler” olarak adlandırılan düzenlemelerin yürürlüğe konulacağını açıkladı. Ancak bu konunun öncelikle Mercosur ülkeleriyle görüşülmesi gerektiği belirtiliyor. AB Komisyonu ayrıca, pestisitler ve hayvan refahı bağlamındaki üretim standartlarının ithal ürünler için de geçerli olmasını güvence altına almayı amaçlayan adımların ileri taşınacağını; “**AB Tarım ve Gıda Stratejisi**” doğrultusunda bu konuları kapsayan etki değerlendirmesi çalışması yürütüleceğini belirtiyor.

Meksika’nın net gıda ithalatçısı ülke olması nedeniyle güncellenen anlaşmanın AB tarım ihracatçılarına önemli açılımlar getireceği; peynir, kümes hayvanları, domuz eti, makarna, elma, reçel, çikolata ve şarap gibi tarımsal gıda ürünleri ithalatında Meksika’nın AB’ye uyguladığı tarifelerin kalkacağı ve süreçlerin sadeleştirilmesi sayesinde AB ihracatçılarının ürünlerini Meksika pazarına daha hızlı ulaştıracağı açıklanıyor. Güncellenen AB-Meksika anlaşması kritik hammaddelele ilgili bir bölüm içeriyor ve bu sayede AB’nin florit (çeşitli kimyasallar, çelik üretimi ve seramik süreçlerinde kullanılır), bizmut (ilaç ve kozmetiklerde kullanılır) ve antimon (alev geciktirici, kurşun-asit piller, cam ve seramiklerde kullanılır) gibi hammaddelele erişiminin güçleneceği belirtiliyor.

AB’nin Arjantin, Brezilya, Paraguay ve Uruguay ile tamamladığı “AB-Mercosur Ortaklık Anlaşması” ile oluşacak pazarda toplam 700 milyon tüketici bulunduğu ifade ediliyor.

Anlaşmaların her ikisinin de yürürlüğe girebilmesi için Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından yürütülecek ayrı süreçler çerçevesinde onaylanması gerekiyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Ürdün

- Ürdün’e €500 milyon tutarında Makro Finansal Yardım sağlanması amacıyla AB ve Ürdün arasında Mutabakat Zaptı imzalandı. Makro Finansal Yardım Programı, 2025 yılının ilk döneminde kabul edilen AB-Ürdün Stratejik ve Kapsamlı Ortaklığı çerçevesinde uygulamaya alınacak ve ülkede

ekonomik istikrar, büyüme, dayanıklılık ve reformların desteklenmesi konusundaki çabaların güçlendirilmesini hedefleyecek. AB ve Ürdün arasında mutabık kalınan reformlar arasında;

- Kamu maliyesi yönetimi,
- Yönetişim ve yolsuzlukla mücadele,
- Sosyal güvenlik ve istihdam politikaları,
- Yeşil geçiş,
- İş ortamı gibi temel alanlar yer alıyor.

Ürdün’e ilk ödemelerin yapılması için öncelikle AB Dış Eylemler Dairesi’nin ülkenin siyasi ön koşulları yerine getirdiği yönünde görüşünü açıklaması ve sürmekte olan Uluslararası Para Fonu (IMF) programının olumlu yönde ilerlediğinin belirlenmesi gerekiyor. Bu koşulların karşılanması halinde Ürdün’e yapılacak ilk ödemeler, anlaşmanın imza tarihinden itibaren bir ay içerisinde gerçekleştirilebilecek.

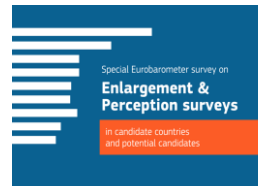
İkinci ve üçüncü ödemelerin yapılması ise Ürdün ile üzerinde mutabık kalınan reformların zamanında ve etkili şekilde uygulanmasına bağlı olacak. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Genişleme Politikası

- AB istatistik kurumu Eurobarometre vatandaşların AB genişleme politikası hakkındaki görüşleri üzerine gerçekleştirilen anket sonuçlarını açıkladı. Ankete katılanların %56’sı AB’nin daha fazla genişlemesinden yana olduğunu ifade ediyor. AB genişleme politikasına desteğin özellikle gençler arasında yüksek olduğu görülüyor. 15-39 yaş grubundaki anket katılımcılarının yaklaşık üçte ikisi, AB üyeliğine aday ve potansiyel aday ülkelerin üyelik

koşullarını karşıladıktan sonra AB’ye katılmaları gerektiğine inandıklarını belirtiyor. AB’nin gelecekte yeni ülkelerle genişlemesinden kendi ülkelerinin de

yararlanacağını düşünen kişilerin oranının %56 olduğu; genişlemenin getireceği faydalar arasında

AB'nin daha güçlü küresel etkiye sahip olması, AB şirketlerinin hitap edeceği pazarın büyümesi, daha fazla iş olanakları doğması, dayanışma ve güvenliğin artması gibi konular bulunduğu açıklanıyor.

Öte yandan katılımcılar göç, yolsuzluk, suç ve genişlemenin getireceği mali külfet gibi alanlarda endişeli olduklarını ifade ediyor. Aday ülkelerde hukukun üstünlüğünün korunması, yolsuzlukla mücadele edilmesi ve temel hakların korunması katılımcıların önemli olduğunu ifade ettiği alanlar olarak sıralanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Çok Yıllı AB Bütçesi

- AB Komisyonu 2028-2034 dönemini kapsayan [16 Temmuz](#) tarihli Çok Yıllı Mali Çerçeve tasarısını tamamlamak üzere yedi sektörel alanı kapsayan bütçe önerisi ikinci paketini yayımladı. İkinci paket aşağıdaki alanları kapsıyor:

- **Tek Pazar ve Gümrükler** Programı: AB Tek Pazarı'nın tamamlanması sürecinin hızlandırılması, AB içi ve sınır ötesi engellerin ortadan kaldırılması ve üye ülkelerdeki ulusal yönetimler arasındaki iş birliğinin teşvik edilmesi ile ilgili önlemleri kapsıyor. Bu alanlardaki çalışmaların, mevcut çok yıllık programda ayrılan miktarın iki katı olan €6,2 milyarlık bütçe ile desteklenmesi hedefleniyor.
- **Adalet** Programı: 2028-2034 dönemi için Yaklaşık €800 milyon ayrılıyor. Hukuk ve ceza davalarında adli iş birliği, adli eğitim ve öğretim, yargı sistemlerinin dijitalleşmesi, vatandaşlar ve işletmelerin adalete eşit koşullarda erişiminin desteklenmesi gibi konuları kapsayacağı açıklanıyor.
- **Euratom** Araştırma ve Eğitim Programı: €9,8 milyarlık kaynak öngörülüyor ve bu kaynak ile nükleer güvenlik, radyasyondan korunma, radyoaktif atık yönetimi, nükleer bilimden sağlık hizmetlerinde yararlanılması ve ayrıca, füzyon enerjisinin uygulanabilir enerji kaynağına dönüştürülmesi gibi çalışmalar desteklenecek.
- **Nükleer Güvenlik** İşbirliği ve Devre Dışı Bırakma Aracı: AB ülkeleri ve üçüncü ülkelerde

nükleer güvenliğin iyileştirmesi çalışmalarının desteklenmesi amacıyla yaklaşık €1 milyarlık bütçe ayrılıyor. **Litvanya**'daki Ignalina nükleer santralinin nükleer devre dışı bırakma yardım programının (Ignalina Programı) da bu kapsamda ele alınacağı açıklanıyor.

- Yurtdışı Ortaklık Kararı: Grönland dahil olmak üzere AB'nin on üç denizasırlı bölgesine sağlanan destek için yaklaşık €1 milyarlık bütçe öngörülüyor.
- Pericles V Programı: Euro sahteciliği ve sahtecilikle bağlantılı dolandırıcılıkla mücadeleye devam edilebilmesi amacıyla yürütülecek. [İnternet bağlantısı için](#)

Gümrükler

- AB Komisyonu AB'ye ithal edilerek AB pazarında serbest dolaşıma giren ürünlerin AB kural ve standartlarına uygunluğunu değerlendiren raporu yayımladı. AB Komisyonu'nun gümrük kontrollerini iyileştirme çabaları kapsamında hazırlanan rapor, AB düzeyinde izlenen gümrük politikaları ile üye ülkelerdeki gümrük süreçlerinin uyumlaştırılmasına katkı sağlamayı amaçlıyor.

2022-2024 dönemi verilerinden yararlanılarak hazırlanan raporda özellikle e-ticaretin hızlı büyümesinden kaynaklanabilecek sorunlarla başa çıkabilmek amacıyla gümrük kontrollerinin güçlendirilmesi ve gümrük makamları arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi gerektiği vurgulanıyor.

Özellikle çevrimiçi satışı yapılan ürünlerin AB güvenlik ve çevre standartlarıyla her zaman uyumlu olmadığı ve bu durumun AB vatandaşları ve işletmeleri için risk oluşturduğu belirtilen raporda, e-ticaret yoluyla gerçekleştirilen ithalattaki

artışın kontrol önlemlerinin uygulanma hızını geride bıraktığı; bu nedenle de mevcut kontrollerin kalitesinin iyileştirilmesi gerektiği belirtiliyor.

Raporda yer verilen tespitlerden bazıları aşağıda sıralanıyor:

- AB ülkelerinden sağlanan istatistiksel verilere göre, 2022-2024 döneminde AB gümrüklerinde denetlenen ve AB pazarına girişi reddedilen ürün sayısında artış gerçekleşmiştir.
- 2024 yılında 64.322 adet ürünün AB'ye girişi engellenmiştir.
- AB ülkelerindeki gümrük makamlarının gümrük kontrolleri konusundaki öncelik ve yaklaşımlarının farklı olduğu belirlenmiştir.
- E-ticaret kapsamında AB'ye ithal edilen düşük kıymette ürün sayısının çok arttığı; 2022 yılında 1.4 milyar adet ürün, 2023 yılında 2.3 milyar adet ürün ve 2024 yılında 4.6 milyar ürünün bu kapsamda AB'ye geldiği belirlenmiştir. Bu eğilimin kısa vadede sona ermesi beklenmediği için bu kapsamdaki ürünlerin denetlenmesi ile ilgili güçlüklerin zaman kaybedilmeden çözümlenmesi gerekmektedir. AB Komisyonu'nun bu kapsamda attığı stratejik adımlar arasında 5 Şubat 2025 tarihli tebliğ yer almaktadır ve ürün uyumluluğu kontrolleri, izlenen stratejinin merkezinde konumlanmaktadır. **Dijital Hizmetler Yasası**, Tek Pazar Stratejisi, **Dijital Ürün Pasaportu** ve **AB gümrük reformu** ürün güvenliği denetimleri kapsamında daha güçlü yaklaşım izlenmesine katkı sağlayacaktır.
- Son üç yılda AB'ye ürün girişinin en çok reddediildiği ülkeler sıralamasında **Çin** ilk sırada yer almakta; Çin'i ABD ve Birleşik Krallık takip etmektedir. Bu kapsamda değerlendirilen diğer ülkeler arasında Türkiye, Hong Kong, Hindistan ve G. Kore bulunmaktadır.
- Reddedilen ürünler kapsamında ana kategoriye sağlık ürünleri oluşturmakta, bu ürün kategorisini "ev ve yaşam ürünleri" ile "elektronik ve teknoloji" ürünleri takip etmektedir.

Raporda ayrıca, dijitalleşmenin gümrük kontrollerinin bir adım ileriye taşınmasında önemli rol oynadığı, halihazırda AB Konseyi ile Avrupa Parlamentosu arasında müzakereleri süren AB Gümrük Reformu yasa tasarısının, gümrük kontrolleri ve risk yönetimi

süreçlerinin iyileştirilmesine önemli katkılar sağlayacağı belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Süper Bilgisayarlar

- Almanya Şansölyesi Friedrich Merz ve AB Ar-Ge, İnovasyon Komiseri Ekaterina Zaharieva Avrupa'nın "exascale eşiğine" ulaşan (saniyede 10¹⁸'den fazla işlem yapabilen) ilk sistemi olan JUPITER süper bilgisayarının açılışını gerçekleştirdi.

JUPITER, Avrupa'nın en güçlü ve dünyanın dördüncü hızlı süper bilgisayarı olarak yenilikçi performansı ve sürdürülebilirliği birleştiriyor. Sistem tamamen yenilenebilir enerjiyle çalışıyor, gelişmiş soğutma ve enerji geri kazanımıyla Green500 sıralamasında dünyanın en enerji verimli süper bilgisayarı konumunda bulunuyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 16 Eylül, Genel İşler Konseyi
- 18 Eylül, Çevre Bakanları Konseyi
- 22-23 Eylül, Tarım ve Balıkçılık Konseyi
- 29 Eylül, Rekabetçilik Konseyi

Konferanslar

- 11 Eylül, "How can the EU ramp up investment in cleantech and electrification?" www.epc.eu
- 18 Eylül, "Rethinking global supply chains: insights for a changing World", www.bruegel.org
- 14 Ekim, "Towards a circular and resilient economy in Europe: Enabling valorisation and uptake of recycled materials", www.epc.eu